

Beretning for FADL 2010/2011

Konsolidering og mange nye initiativer

Det "FADL-år", der her skal berettes om, har været kendetegnet af både konsolidering og en række af nye initiativer. FADL er efterhånden kommet på plads i det nye hus på Blegdamsvej, selv om det viste sig at blive en langt større opgave end først forventet. Vi har fået den juridiske del af kampen mod 4-årsreglen afgjort; desværre med et nederlag, men kampen går videre. Og der er på en række områder – internt og eksternt – taget nye initiativer for at kommunikere bedre mellem FADLs politikere, med medlemmerne og med ikke mindst Lægeforeningen og Yngre Læger. Alt sammen med det ene mål at gøre FADL til en bedre fagforening, der kan tale med større vægt og autoritet om de spørgsmål, der optager medlemmerne.

Kampen mod 4-årsreglen tabt juridisk

Det var lovligt, da daværende sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen og sundhedsmyndighederne i efteråret 2007 i en bekendtgørelse bestemte, at en læge maksimalt må være 4 år om at komme i gang med sin uddannelse til speciallæge, hvis ikke muligheden for at blive speciallæge i Danmark skal mistes. Det slog Højesteret desværre fast den 18. oktober 2010.

FADL har hele tiden vidst, at det var en vanskelig sag at løfte. Men vi var også hele vejen igennem det lange forløb af den opfattelse, at sagen var så vigtig for alle fremtidige læger, at enhver juridisk mulighed for at få 4-årsbekendtgørelsen omstødt skulle prøves, også selv om vi stod helt alene med den. Det var meget kedeligt at tabe sagen, men vi fik anerkendelse fra mange sider for, at vi turde tage kampen, selv om vi ikke fik officiel støtte fra nogen side.

Efter dommen måtte vi selvfølgelig i hovedbestyrelsen drøfte, hvad vi nu skulle gøre. Vi blev hurtigt enige om at køre et parallelforløb, hvor vi på den ene side fortsat kæmper imod 4-årsreglen, men samtidig også arbejder med den for at hjælpe vores medlemmer med at planlægge deres 4-årsperiode på bedste vis. Samtidig er det vigtigt at signalere til medlemmerne, at når FADL begynder at komme med oplysninger og gode råd om, hvad man kan gøre, hvis man er underlagt 4-årsreglen, så skal det ikke oversættes til, at vi har accepteret den. Den holdning meldte vi officielt ud på hjemmesiden og i studiebladene.

FADL står ikke alene med sin kritik og bekymring om 4-årsreglen. Det blev tydeligt i foråret, hvor både Yngre Læger og Lægeforeningen gik ud med markante udtalelser om, at tiden er løbet fra 4-årsreglen.

Sundhedsstyrelsens lægeprognose, der kom i november, var ikke helt så dystert som tidligere prognoser og faldt sammen med at regionerne på grund af besparelser direkte begyndte at fyre speciallæger. Samtidig måtte Yngre Læger og Lægeforeningen konstatere, at mens de overholdt deres del af aftalerne om lægers videreuddannelse, så får de unge læger ikke de uddannelsesplaner og den karriererådgivning, som de har krav på, og det er i det hele taget ikke muligt at få et overblik over, om der er uddannelsespladser nok.

Fra FADLs side hilste vi disse udmeldinger fra Yngre Læger og Lægeforeningen velkommen og signalerede samtidig, at FADL for en gang skyld ville stille sig lidt i kulissen og se, hvad vi kan hjælpe "storebror" med.

KBU-undersøgelse

Blandt andet inspireret af samarbejdet med Lægeforeningen besluttede FADL i efteråret at gennemføre en såkaldt KBU-undersøgelse blandt samtlige 12. semestersstuderende på de tre uddannelsessteder.

Undersøgelsens resultater var ikke overraskende. 80% forudså, at den nye 4-årsregel vil få negative konsekvenser for dem – som læge og som privatperson. Undersøgelsen viste også at omkring 40% af de nye læger ikke tror på, at de kan få en uddannelse i det speciale, de brænder mest for. Og hver femte forventer, at de må rejse til udlandet som en konsekvens af 4-årsreglens begrænsninger.

4-årsreglens bivirkninger

Undersøgelsen blev gentaget i foråret i en udvidet form som en egentlig 12. semestersundersøgelse. Undersøgelsen viste bl.a., at kun 20% af de studerende afslutter medicinstudiet på normeret tid, og hver tredje medicinstuderende bevidst har forlænget sit studie alene på grund af 4-årsreglen. To ud af tre studerende føler sig påvirket af reglen allerede i studietiden, og otte ud af ti forventer, at reglen vil få negative konsekvenser for deres fremtid som læge.

Med undersøgelsen kunne FADL nu dokumentere, at de studerende forsøger at "omgå" 4-årsreglen og dens virkninger ved at trække studierne ud, ved at tage lægevikararbejde eller udskyde KBU'en. Så hvor man med 4-årsreglen ville tvinge flere speciallæger igennem, får man nu som bivirkning længere studietider og mere frustrerede medicinstuderende, hvad angår deres fremtid som læge.

Undersøgelsen giver selvfølgelig masser af materiale, som kan bruges til at fortsætte kampen mod 4-årsreglen. Nogle føler måske, det er en nytteløs kamp, men der er sket meget på den front det seneste halve år. Lægeforeningen og Yngre læger er som nævnt begyndt at tage afstand fra reglen, og andre undersøgelser viser, at læger ikke bruger mere end 5 år på at få en hoveduddannelse på trods af, at de ikke er presset af en 4-årsregel, men fordi pointsystemet er afskaffet. Alt sammen udviklinger der gør, at vi er mere optimistiske for vores videre kamp.

Vores plan indbefatter bl.a., at denne undersøgelse skal køre igen til efteråret. Og vi forventer, at de studerende står endnu stærkere, hvis vi kan påvise, at der er et mønster, og at de seneste to undersøgelser ikke var enkeltstående tilfælde.

Karrierervejledning

Som et meget konkret resultat af undersøgelserne har FADL og Lægeforeningen indledt et samarbejde om prægraduat karrierervejledning. I fællesskab vil foreningerne prøve at overbevise universiteterne om, at der bør implementeres karrierervejledning på kandidatdelen for at modgå den frustration og usikkerhed og de rygtedannelser om fremtiden, som 4-årsreglen har medført.

Under den prægraduate uddannelse er der i dag ikke nogen karrierervejledning at hente, og det er en stor mangel. Efter den postgraduate uddannelse blev ændret med bl.a. en ny KBU og 4-årsregel, har mange studerende gået med ubesvarede spørgsmål om, hvad der sker, når man er færdiguddannet. Der er selvfølgelig forskellige hjemmesider, hvor man kan blive klogere, men det er ikke nok. Der skal være en

ordentlig form for karrierevejledning under studiet, så man ikke går og bliver mere stresset pga. alverdens rygter, som ingen hverken be- eller afkræfter.

FADL har udarbejdet et konkret oplæg om prægraduat karrierevejledning, der, hvis det gennemføres, vil introducere et fælles karrierevejledningsoplæg på 7. semester. Oplægget vil handle om den postgraduate uddannelses opbygning og vejene frem og give adgang til individuel karrierevejledning, fx i form af en hotline, hvor der kan gives svar på spørgsmål som: Hvad tæller på cv'et i det pågældende speciale, hvilke områder skal man prøve kræfter med for at teste, om man nu også er egnet til det pågældende speciale, hvordan tilrettelægger man sine 4 år efter KBU-start osv.

FADLs oplæg er foreløbig sendt til dekanerne ved de sundhedsvidenskabelige fakulteter. Det er understreget, at FADL har tilstræbt realistiske forslag, der kan gennemføres inden for en forsvarlig økonomisk ramme, og FADL ser frem til at få dekanernes respons på oplægget.

OK 11

2011 er overenskomstår, hvilket betyder, at de tre overenskomster skal fornys: SPV-overenskomsten, lægevirkaroverenskomsten og studenterunderviserens overenskomst. De to sidstnævnte er på plads, mens forhandlingerne af SPV-overenskomsten trækker ud.

Forhandlingerne om de tre overenskomster har været forberedt godt af FADLs tre såkaldte overenskomstbærende udvalg: OU, LVG og SUG. Der har været annonceret efter krav fra medlemmerne, og i december afholdtes tre lokale arrangementer med indsamling af krav. Udvalgene har endvidere afholdt to forberedende weekendseminarer for at klæde sig godt på til forhandlingerne.

Studenterunderviseroverenskomsten blev forhandlet færdig i februar. Den gav en lønstigning på 1,7% i 2012, men ingen reguleringer i 2011 pga. af en negativ udmøntning af den såkaldte reguleringsordning, der skal sikre en vis parallelitet mellem offentlige og private lønninger.

Forhandlingerne om en ny lægevirkaroverenskomst kunne afsluttes den 4. maj. Det samlede resultat blev på 3,08% over 2 år.

Den 1. juni sluttede urafstemningen om den nye overenskomst, og resultatet var ikke til at tage fejl af: Af de 343, der havde afgivet deres stemme, havde 322 stemt ja, mens kun 21 havde stemt nej. Dermed stemte 94 % for den nye overenskomst, mens 6 % stemte imod.

Den samlede stemmeprocent var kun på 6,2 %, hvilket er en smule lavere end de 8,9 %, der stemte ved sidste overenskomst i 2009. Forskellen er dog, at man i 2009 stemte om to overenskomster samtidig: FADL-vagter og lægevikarer. Med den lave stemmeprocent var afstemningen ikke bindende, men hovedbestyrelsen godkendte samme dag overenskomstresultatet.

Forhandlingerne om den sidste overenskomst – FADLs vagtoverenskomst for sygeplejevikarer og ventilatører – er knap nok indledt endnu. Der vil i september blive udvekslet krav og afholdt et første egentligt forhandlingsmøde. Baggrund er bl.a. de vanskeligheder, der knytter sig til en fornyelse af overenskomstens §30.

Vagtbureauernes konstruktion

Overenskomstens §30 definerer driften af vores vagtbureauer. Der er i øjeblikket 3 modeller i spil. I Købehavn drives vagtbureauet af kredsen som en formel del af Region Hovedstaden. Det er regionen, der bestemmer over økonomi og ansættelser i vagtbureauet, men i det daglige drives vagtbureauet på vegne af en bestyrelse. I Århus er vagtbureauet et A/S med selvstændig bestyrelse, hvis sammensætning bestemmes af kredsen. I Odense er vagtbureauet en del af selve kredsforeningen.

I 2009 blev der over for Konkurrencestyrelsen rejst spørgsmål om lovligheden af den måde, FADL driver vagtbureauer på. I februar 2010 kom afgørelsen, der slog fast, at Københavns vagtbureau er en in house konstruktion i Region Hovedstaden, idet regionen har kontrol over økonomien, udfører egne opgaver og ingen eksterne parter tjener noget på opgavens udførelse. Afgørelsen var positiv for FADL, men indvarslede samtidig, at måden at drive vagtbureauer på i Århus og Odense ikke er holdbare efter en fornyelse af den nugældende overenskomst.

I september 2010 traf hovedbestyrelsen derfor beslutning om, at der kun eksisterer en fremtid for FADLs vagtbureauer inden for overenskomstens rammer som såkaldte in house-konstruktioner, der opfylder de tre kriterier, der blev peget på som afgørende for, at KVB blev "frikendt" af Konkurrencestyrelsen: 1) Kontrolkriteriet 2) Virksomhedskriteriet og 3) Ejerkrateriet.

Der var endvidere i hovedbestyrelsen enighed om, at søge fremtiden for vagtbureauerne i Århus og Odense afklaret med arbejdsgiverne inden årsskiftet 2010/11. Dette mål blev ikke nået. Der viste sig efterfølgende store politiske uenigheder om nødvendigheden af at gøre alle tre vagtbureauer in house. Blandt andet denne uenighed var med til at lamme arbejdet i den såkaldte Taskforce, som hovedbestyrelsen havde nedsat for at arbejde med vagtbureauernes udvikling og fælles problemer. Formandskabet tog i januar konsekvensen heraf og nedlagde Taskforce og oprettede i stedet et såkaldt §30 udvalg til specifikt at arbejde med problemstillingerne knyttet til overenskomstens §30.

Århus og Odense har siden februar 2011 arbejdet med at få en fusion af de to vagtbureauer til at falde på plads.

Hovedbestyrelsesseminar om vagtarbejdet og hovedforeningens opgaver

Hovedbestyrelsen godkendte på et seminar i februar oprettelsen af et §30-udvalg med klare beslutningskompetencer i stedet for det hidtil eksisterende samarbejdsforum, Taskforce. Samtidig prioriterede hovedbestyrelsen på seminaret at tage en grundig drøftelse af udviklingen på hele vagtområdet.

Det markante fald i mængden af vagtarbejde for FADLs medlemmer i 2010 har sat alle vagtbureauer under pres. Baggrunden er selvfølgelig de massive besparelser på hospitalerne og det forhold, at de interne vikarkorps i stigende grad er begyndt at fokusere på andre faggrupper til at løse de opgaver, FADL-vagterne traditionelt har stået for.

Det er vanskeligt at spå om, hvordan udviklingen på vagtmarkedet vil blive i de kommende år. Er opbremsningen midlertidig, eller vil FADL skulle vende sig til, at der generelt vil være færre vagter at få? Eller værre endnu, vil faldet fortsætte også i de kommende år og dermed komme til at sætte en helt anden

dagsorden for FADL som organisation? Givet er det dog at den offentlige økonomi i de kommende år vil være endog meget dårlig. Det vil alt andet lige føre til en forstærket kamp om, hvilke faggrupper i sundhedsvæsenet der skal løse hvilke opgaver – kort sagt skærpet konkurrence.

FADL er mere end vagtbureauerne, men uden vagtbureauer overlever FADL ikke i den form, vi kender det i dag med høj organisationsprocent, stærk økonomi, mange medlemstilbud osv. Spørgsmålet er derfor, om FADL vil tage konkurrencen op, og i givet fald ikke mindst om FADL vil gøre det som enkelte kredse/vagtbureauer eller i en fælles indsats.

Taskforce blev nedsat i september 2009 bl.a. med den opgave at få udarbejdet en strategi, der kan håndtere et generelt og konkret vikarstop. I 2010 blev der arbejdet med en handleplan, der fastlagde en lang række store og små initiativer. Nogle blev gennemført, andre ikke. Men en samlet fælles strategi kan man ikke sige, der er formuleret på nuværende tidspunkt.

Konklusionen på hovedbestyrelsens seminar blev dog, at vagtarbejdet og vagtbureauerne ikke er et område, hovedforeningen skal prioritere at tage sig af. Det ønsker hovedbestyrelsen, at kredsene selv skal stå for i et direkte samarbejde mellem kredse og vagtbureauer.

I stedet besluttede hovedbestyrelsen på seminaret, at hovedforeningen i de kommende år (2011-2012) skal prioritere sit arbejde omkring 3 hovedområder: kommunikation, medlemsbetjening og politikudvikling.

Over de efterfølgende tre hovedbestyrelsesmøder blev der arbejdet med at konkretisere, hvad opgaverne var på disse områder, og resultatet blev, at der blev fastlagt følgende mål:

Kommunikation

- Et sæt fælles retningslinjer for FADL.DK
- Etablering af en nyhedsbrevfunktion, der pusher nyheder fra FADL.DK ud til modtagere efter disses interesse for bestemte emner
- Etablering af et internt nyhedsbrev med repræsentantskaberne som målgruppe
- Styrket ekstern kommunikation med afsæt i den politiske hovedopgave: "4-årsreglen"
- Fælles medlemskort og markedsføring af medlemsfordele

Hovedforeningens medlemsbetjening

- Fastsættelse af en klar arbejdsdeling mellem hovedforeningen og kredsene i betjeningen af kredsens medlemmer
- Etablering af procedure og kvalitetsmål, der sikrer et højt niveau i medlemsbetjeningen, herunder at alle henvendelser besvares hurtigt og korrekt
- Sikring af dokumentation for den gennemførte medlemsbetjening
- Større brug af hjemmesiden i medlemsbetjeningen

De politiske hovedopgaver

- Afklaring af FADLs politiske holdninger og mål på en række centrale områder bl.a. gennem oplæg og temadiskussioner på hovedbestyrelsesmøderne

Kommunikation

Som nævnt indledningsvist har FADLs hovedforening og udvalg i perioden taget en række nye initiativer for at kommunikere bedre mellem FADLs politikere, med medlemmerne og eksternt.

Som led i at opbygge en politikerhåndbog, der skal ligge elektronisk som en del af et intranet, blev der sidste år udarbejdet en ny introduktion til FADL målrettet repræsentantskabsmedlemmerne. Vigtige hovedbestyrelsesbeslutninger af mere principiel karakter bliver nu udarbejdet som organisationscirkulærer. Disse cirkulærer har en konkret gyldighedsperiode, så der sikres en løbende revision og bekræftelse af tidligere beslutninger.

Internt er vi endvidere i dette forår begyndt at udgive et elektronisk nyhedsbrev – FADL Internt – og vagtbureauerne er også begyndt at udgive eget nyhedsbrev.

Hvad angår nye pjecer, så er ”Den lille røde for lægevikarer” nyudgivet, og der arbejdes med pjecer om barselsspørgsmål og a-kasse.

Stormøde i Odense

Hovedforeningen afholdt i november 2010 stormøde for repræsentantskabsmedlemmer. Mødet har ingen formel vedtægtsmæssig status, men er et forum for gensidig inspiration og meningsudveksling. Der var fire temaer til debat i fire workshops: overenskomstforhandlingerne i 2011, uddannelsespolitik, 4-årsregel og vagtarbejdet.

Udvalgene

FADLs nationale udvalg arbejder i det store og hele godt og stabilt. Der har været lidt problemer med at få arbejdet i medlemsfordelsudvalget (MFU) løbet i gang og det er besluttet, at udvalgets fremtid skal op til en fornyet drøftelse i efteråret.

For at styrke arbejdet i udvalgene afholdt hovedforeningen i foråret et fælles møde for udvalgsformændene. Et sådant fælles møde er blevet gentaget her i efteråret.

Politiker uddannelse

Fremover skal FADL have et samlet tilbud om uddannelse af sine politikere. Det besluttede hovedbestyrelsen på et møde 1. juni.

Målgruppen for politikeruddannelsen er hovedbestyrelsen, medlemmer af de nationale udvalg og de valgte repræsentantskaber. Derudover kan lokalt valgte tillidsrepræsentanter og folk, der er tilknyttet et af de lokale udvalg, deltage efter konkret beslutning.

Uddannelsen skal løbe over 2 år, og indhold og omfang fastlægges af hovedbestyrelsen.

Uddannelsen skal bestå af følgende elementer:

- 8 weekendkurser, der afvikles over en periode på 4 semestre
- 1-dags introkursus - "FADL – en fagforening" - for nyvalgte repræsentantskabsmedlemmer
- Særlige uddannelses tilbud (fx forhandlingstræning) til medlemmerne af overenskomstudvalgene
- Hovedbestyrelsesseminarer med eventuelle elementer af uddannelse
- Fælles uddannelsesaktiviteter for formandskabet
- Individuel uddannelse af FADLs formand

Temaerne på de 8 weekendkurser vil i overskriftsform være: Politik og medlemsengagement, Kommunikation, Sundhedsvæsen og uddannelsespolitik, Budget og regnskab, Det gode møde, Jura for lægestuderende, Arbejdsmiljø og endelig Ledelse i politisk styrede organisationer.

Der vil være 25 pladser på et weekendkursus. 18 pladser finansieres af hovedforeningen, og 7 pladser kan tilkøbes af kredsforeningerne. Kredsforeningerne indstiller til deltagelse i kurserne, og pladserne fordeles i følgende forhold: KKF: 8, OKF: 4, ÅKF: 6

Blegdamsvej 26

16. september 2010 kunne vi endelig officielt fejre indvielsen af det nye FADL-hus på Blegdamsvej 26 i København. Men afslutningen af byggeprojektet blev mere omfattende end først ventet.

Straks fra begyndelsen af august valgte den nye administrative ledelse i sekretariatet i forståelse med formandskabet at sætte en advokat og en byggesagkyndig i gang med at udrede hele byggesagen og dokumentere forløbet så langt som muligt. Dette arbejde blev afsluttet med en redegørelse, der blev afleveret til hovedbestyrelsen i november 2010.

Vurderingen fra advokaten er, at der ikke er noget tilstrækkeligt juridisk grundlag for at indlede retslige skridt mod arkitekten eller entreprenørerne.

Den byggesagkyndiges rapport redegør for den formelle og praktiske afslutning af byggeprojektet. Konklusionen er, at den håndværksmæssige kvalitet er i orden, samt at m²-prisen for ombygningen – givet FADLs egne valg af dyre løsninger og manglende konkurrence på entrepriserne – er fornuftig.

En meget væsentlig del af problemerne omkring byggeprojektet – og de dårlige muligheder for efterfølgende juridisk at gøre noget ved problemerne – skyldes bl.a. hovedbestyrelsens passivitet gennem hele forløbet. Der foreligger ingen dokumentation for, at hovedbestyrelsen på noget tidspunkt i væsentlig grad har forholdt sig kritisk til de oplysninger om byggeprojektet, der er blevet givet fra den administrative ledelse.

Men den sag er nu afsluttet. Vi har fået et rigtig dejligt hus, selv om afslutningen af byggeprojektet blev mere omfattende end først antaget.

Sekretariatet

Også sekretariatet har undergået en hel del forandringer i det sidste halve års tid.

I februar 2011 stoppede hovedforeningens sekretær gennem nogle år, Birgitte Mann, idet hun havde fået et nyt job hos sygeplejerskerne. Beslutningen blev at opdele Birgittes stilling i tre: en deltids administrativ medarbejder (økonomi og ejendomsadministration) og to studentermedarbejderstillinger (web/kommunikation og faglig sagsbehandling). Opdelingen har vist sig meget tilfredsstillende.

I marts besluttede et flertal i hovedbestyrelsen på forslag fra Københavns Kredsforening at godkende, at Gunnar Jørgensen deltids kan virke som sekretariatschef i Københavns Kredsforening og samtidig bliver direktør for FADL Hovedforeningen.

Økonomien i FADL

Hovedforeningen kom ud af 2010 med et underskud på 681.000 kroner. Det kunne hovedbestyrelsen konstatere på sit møde i april.

Det store underskud var ventet, da budgettet allerede blev revideret efter sommerferien sidste år, og det gør, at HF's egenkapital nu er på 2 millioner kroner.

Der har været tre væsentlige årsager til underskuddet: højesteretssagen om fireårsreglen, FADL-direktørens fratræden og huslejeudgifter for Hovedforeningen.

Efter at FADL i 2009 tabte retssagen om 4-årsreglen i Landsretten, traf hovedbestyrelsen beslutning om at anke dommen til Højesteret, vel vidende at det ville medføre nye store omkostninger til advokatbistand mv. for FADL. Højesteretssagen kom for retten allerede i oktober 2010 og medførte advokatudgifter på ca. 385.000 kr.

I foråret fratrådte FADLs direktør, og der gik en lang proces i gang med rekruttering af en ny leder til Hovedforeningens sekretariat. 1. august 2010 tiltrådte en ny sekretariatsleder. Samlet set blev udgifterne til løn, pension, fratræden, rekruttering, mv. ca. 550.000 kr.

Hovedforeningen har efter indflytningen i huset Blegdamsvej 26 nu huslejeudgifter. I 2010 var de på ca. 190.000 kr. Huslejeafgiften bortfalder dog i 2012.

Hovedforeningens indtægter kommer fra primært 3 hovedkilder: Kontingenter fra kredsforeningerne, overenskomstmidler (de såkaldte Akutmidler og Uddannelsesfondsmidler) og fra huslejeindtægter for FADL-huset.

Udgifterne fordeler sig på dels de politiske aktiviteter (hovedbestyrelsens arbejde samt de landsdækkende udvalg), og dels på administration (løn, kontorhold mv.) og på drift af FADL-huset.

En anden del af Hovedforeningens økonomi udgøres af forhandlingsfonden ("strejkekassen"), der bl.a. ejer og driver huset på Blegdamsvej 26 i København. Forhandlingsfonden kom ud af 2010 med et overskud på 45.000 kr. Forhandlingsfondens egenkapital er på 14 millioner kr.

Sara Schødt Nielsen
Formand for bestyrelsen